

Bronnen Huis te Zilversteijn

Transcriptie: Menno Leenstra

NA 1.04.02 (VOC) 1587, 436 [scan 432]
Op 3-3-1697 van Batavia vertrokken naar Banda

Over het vergaan:

NA 1.04.02 (VOC) 8171, scan 26 Missive van Macasar naar Batavia 4-5-1697

Nu moeten wij uEd nog berigten dat het voorleden wester moesson hir ongemeen ruw ende met gedurighe stormbuijen doorgewaijt heeft, als bij menschen geheugen niet geschiet is, dat wel 7. a 8. burger en chinese vaertuijgen heeft doen verseijlen, hoewel sommige nog eenige goederen, dog meest alle de zielen gesalveert hebben, behalve de geen daar af wij nog geen daaraff wij nog geen kennisse bekomen hebben, onder welke mede gepresumeert werd te sullen zijn een Comp-s sccheepje off sloep op de reven van de bril gebleven daar het noodlot boven dien ook het schip Silversteijn door uEd na banda gedestineert tussehen den 29. en 30. maert passado op heeft doen verseijlen, zodanig dat'er na alle aengewende devoiren geen middel heeft konnen uijtgevonden erden om d.o schip vande rutsen te winden, wij hebben dan op de eerst bekende tijdinge per de schuijt van het wrak den 2.april alle mogelijke middelen aangwent om de zielen en goederen te salveren, het jagje boswijk met twee kloeke sloepen vanden borger S.r Jacob Dunne en Capder Chinesen ongwatko, wierden ten eersten vervaerdigt en geordineert, om buijten de hoek van Tannekeke te ankeren en daer af te wagten de zielen en goederen, die uijt het wrak zouden werden aangebragt, per de kleene vartuijgen namentlijck de drie patchallings de Cacap, witvisch en klipvisch, voorts onse lootsboot met die van het wrak, mitsgaders zoo veel anderen inlantsche vaert, als [scan 27] wij ter leen ofte huur zouden konnen bekmen, over alle welke kleene vaertuijgen onse werf baes Bartholomeus de grote het gesag gegeven is, dog die wij naderhant bij resolutie anden 10. april het Commando op het wrak hebben gedefereert, alsoo den schipper barent boogaert, door de wederstorigheijt van het gemene volck en de geleden rampen radeloos geworden, veel zaken nodeloos en confuselijk verrigte, met het nat en droog buskruijt, oud touw werk, bedurven tarwe en verwe aff te senden en de contanten en kleden packen op het wrak aan te houden . Hebbende wij het Jagje boswijk nog ook de geleende Chaloeppen niet na het wrak derven hasarderen, uijt becommeting van te sullen verdrijven off wel een ongelukaan te treffen: dog dewijl voorschreven onsen werf baes, daar om her een bequame anker plaets ontdekt heeft voor een gemene sloep die maer thien a twaelff voeten diep gaet, sullen wij de sloep waijer daer toe emploijeren, zoo dra die jkaer raken kan, hoewel 't meeste en voornaemste dat geborgen kan werden zoo hier als aan het Jagt boswijk al in salvo gebragt is, daar onder de drie kisten met 9666 $\frac{3}{4}$ rd.s Contant geld, 23 packen kleden, diverse kassen, potten, vaten, ijser, koper, touwerk, zeijlen, Ja alles op nevens gaande memorie uijt de diverse brieven en Cartabellen bij een getrocken sonder dat wij als nog hebben junen schiften, wat voor banda en wat tot het schip behort, ook nog niet oordelen konnen, wat goet off bedurven is, daeraf wuij mogelijc bij vervolg van tijd nader reden [scan 28] sullen knnen geven. Vande Constitutie der reven waer op silversteijn verseijlt is, werd vast gestelt dat het schip in het Zuid ooster Saysoen, geen gevaer leijd van aan stucken te stoten, maer dat het de eerste noordwester buij niet sal konnen deurstae; zulx wij ook hope hennem van alles dat van waerde en deugd is ye konnen salveren. vande zielen, 214 in getal, hadde de militairen, en zeevarende alten eersten van de balken, riemhouten en swalpen een vlot gemaekt, daerse hun 105 sterk op begaven en zoo met de boot voor de boeg de wal zogten, dog dese zouden niet te regt gekomen hebben, bij aldien onser werfbaas, haar met de klene vaertuijgen in zee niet ontmoet had, alsoo die, door de swaarte al tot den middel in het water saten, waar af het meerder gedeelte in de vaertuijgen overgenomen zijnde, nog ontrent 25. koppen met d.o vlot in de bogt van bankala, opde zijdkust deses lands aangekomen zijn, daar het houdwerk door de voorsorge van schipper Theunis ros op de wal gehaald is, om van daer te gelegener tijd, met een bequame chialoep (die wij net hebben) afgehaelt te konnen werden. van 100. militairen voor Banda gedestineert, hebben wij 96. Coppn zoo per de sloep vanden Chinesen Capiteijn ongwatko, als per klene vawertuijgen en over land in ons guarnisoen bekomen namelijk twee sergiants, ywee corporaels en 92 schilder gasten, zulx vir Coppn absent, en zoo men ons berigt op Silversteijn gestorven zijn: diversche dier militairen door ongemack ziek geworden, zijn ten merendele gereconvaliseert, ses Coppn van [21 (scan 29)] dito bodem (op de bij gevoegde naamrolle bekent) varen nu

vooraf per domburg over, en onder onse impotenten vier militairen van Silversteijn onbequaam om dienst te doen, wij sullen ons aangaende de verdere voorvalle, wijders eerbhiedig gedragen aan de instructie door de opperhoofden van boswijk en de succesive gewisselde brieven, die ten naesten Eventueel nog naar verdere gegevens zoeken.

De missiven van Macassar [zoals van Batavia naar patria gestuurd] in dit jaar ook in NA 1.04.02 (VOC) 1595 met op scan 719 ev een inhoudsopgave. Daarin worden geen speciale aparte stukken over de Silversteijn gemeld Volgens scan 785 een ondervraging van de schipper en de werfbaes en volgens scan 787 zijn wel 4 journaals en twee kaartjes van Macassar naar Batavia gestuurd

Volgens 8987 scan 201 was het schip voor de reis naar Banda al van een slechte gestalte 1595, scan 315

in een brief van Banda wordt de plaats van het blijven van de Zilversteijn gepreciseerd als op de reven van de bril naer gissingh 12 mijlen zuijd west van den bergh tot Bonthain verzeijld

In een latere brief word het gesalveerde tot dan toe nog wat uitgebreider en nauwkeuriger omschreven [NA 1.04.02 (VOC) 1595 scan 863 ev

Scan 824 er is op Macassar te weinig scheepscapcitet om de geborgen goederen alsnog naar Banda te brengen. Hoewel uit Batavia de vaart van de burger du Mee met een sloep van 120 last verboden is, is hem toch toestemming gegeven mits een hoeveelheid victualie mee te nemen

Ook was er weinig mogelijkheid de soldaten alsnog naar Banda te brengen. Men gebruikte ze daarom maar in Macasar om het grote verloop daar [sterfte en verstreken verbonden tijd] op te vangen